

Verhuizen

Het **Landelijk Informatie Systeem Arbeidsorganisaties (LISA)** bericht over de verhuizingen van bedrijven en de effecten daarvan op de verhuizingen van werknemers. Jaarlijks verhuist ongeveer 4% van de totale bedrijvenpopulatie, oftewel ongeveer 18.000 bedrijven en overheidsinstellingen. Met deze bedrijven en overheidsinstellingen verhuizen ongeveer 200.000 werknemers mee, ongeveer 3% van de werkzame beroepsbevolking. De bedrijven geven aan te verhuizen vanwege ruimtegebrek en verkeerscongestie. Daarnaast vindt het LISA dat de meeste bedrijven niet ver verhuizen: 94% vestigt zich in dezelfde regio en 75% van de verhuizende bedrijven blijft in de eigen gemeente.

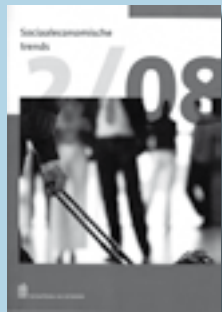
LISA (2008) *LISA nieuws*, jaargang 17, mei 2008. Enschede: LISA.

Afstand

Boulhol en de Serre onderzoeken voor de **Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling** wat afstand tussen landen betekent voor economische groei. Afstand blijkt uit hun onderzoek een rem op economische groei. Zo vinden zij dat het ver weg liggen van andere markten voor Australië en Nieuw-Zeeland ongeveer tien procent van hun bbp kost. Tegelijkertijd profiteren met name Nederland en België van de nabijheid van grote markten, met een bbp-opbrengst van zes tot zeven procent. Naast het effect van afstand op economische groei onderzoeken Boulhol en de Serre ook het verloop van de elasticiteit van afstand op de hoeveelheid internationale handel over de tijd. Zij vinden dat deze vanaf 1990 gestaag negatiever is geworden, zodat afstand in de loop der tijd een grotere belemmering op handel is geworden.

Boulhol, H. en A. de Serre (2008) *Have developed economies escaped the curse of distance?* OECD working paper 18, 2008.

Cito

Stroucken en Takkenberg van het **Centraal Bureau voor de Statistiek** en Béguin van het **Cito** onderzoeken de scores op de Citotoets van basisscholieren. Zij vinden dat jongens, autochtone kinderen en kinderen met rijkere ouders vaker een hogere score hadden op de Citotoets. Stroucken, Takkenberg en Béguin onderzoeken daarnaast afwijkingen tussen scores op de Citotoets en het leerkrachtadvies. Kinderen uit gezinnen met hogere inkomsten hebben vaker een hoger voorlopig leerkrachtadvies dan hun Cito-score aangaf en kiezen ook vaker voor een hoger brugklasniveau dan hun Citotoets indiceerde.

Stroucken, L., D. Takkenberg en A. Béguin (2008) *Citotoets en de overgang van basisonderwijs naar voortgezet onderwijs*. Sociaaleconomische trends, 2e kwartaal 2008.

Huurmarkt

Romijn en Besseling van het **Centraal Planbureau** onderzoeken wat de welvaartseffecten van het Nederlandse woninghuurbeleid zijn. Om woningen betaalbaar te houden, worden huren en het aanbod van huurwoningen sterk gereguleerd door de Nederlandse overheid. Daarnaast wordt de vraag naar huurwoningen gestimuleerd door middel van subsidiëring. De Nederlandse huren zijn hierdoor gemiddeld vijftig procent lager dan zij zouden zijn in afwezigheid van dit beleid. Het Nederlandse huurbeleid is volgens Romijn en Besseling een belangrijke oorzaak voor het goedkoop wonen van hoge inkomens en het kleine huurwoningaanbod voor starters. De maatschappelijke kosten van het beleid overtreffen de maatschappelijke baten met ongeveer duizend euro per huurwoning per jaar. Romijn en Besseling adviseren het huurwoningbeleid af te schaffen, maar bevelen wel aanvullende maatregelen aan om eventueel koopkrachtverlies voor de lage inkomens te compenseren.

Romijn, G. en P. Besseling *Economische effecten van regulering en subsidiëring van de huurwoningmarkt*. Den Haag: Centraal Planbureau.

Sport en economie

De **Policy Research Corporation** onderzoekt voor het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport de betekenis van sport voor de Nederlandse economie. Sport draagt voor ongeveer 1,3 procent bij aan het Nederlandse bbp en creëert ongeveer 118.000 fte aan werkgelegenheid. De belangrijkste geldstroom gaat hierbij naar commerciële activiteiten met betrekking tot sport. De Nederlandse sportexport beslaat daarnaast 1,1 miljard euro. Nederland kent op een aantal niche-markten grote aanbieders van sportgoederen, zoals kunstgras, klapschaatsen en turntoestellen. Tevens levert sport een besparing aan medische kosten van rond de drie tot vijf miljard euro.

Policy Research Corporation (2008) *De economische betekenis van sport in Nederland*. Rotterdam: Policy Research Corporation.

Postcodeloterij

Voor het **National Bureau of Economic Research** schrijven Kuhn, Kooreman, Soeteven en Kapteyn over de postcodeloterij. Zij vinden dat winnaars van de loterij hun gewonnen prijzen met name uitgeven aan duurzame consumptiegoederen. Dit doen zij om de tijdelijke inkomensschok van het winnen van de loterij om te zetten in een consumptieve besteding die een langere tijd mee gaat. Ook vinden Kuhn *et al.* dat het winnen van de postcodeloterij op een termijn van zes maanden niet voor meer geluk zorgt en ook dat de burens van winnaars na zes maanden niet ongelukkiger zijn dan voordat de prijs in hun buurt gevallen was.

Kuhn, P., P. Kooreman, A. Soeteven en A. Kapteyn (2008) *The own and social effects of an unexpected income shock: evidence from the Dutch postcode lottery*. NBER working paper no. 14035.

SINDS 1916

Lageropgeleiden

Román en Schippers van de **Organisatie voor Strategisch Arbeidsmarktonderzoek** gaan na welke mogelijkheden er bestaan om de inzetbaarheid van lageropgeleiden op de arbeidsmarkt te vergroten. In het kader van de huidige krapte op de arbeidsmarkt en de structurele krapte die door de vergrijzing te verwachten valt. Van de door Román en Schippers onderzochte organisaties heeft ongeveer een vijfde functies aangepast om laagopgeleiden aan het werk te zetten. Van deze organisaties geeft twee derde aan dat de mogelijkheden voor het verder aanpassen van functies om laagopgeleiden aan het werk te zetten zijn uitgeput. De meeste mogelijkheden voor het aanpassen van functies liggen volgens Román en Schippers in de zorg.

Román A. en J. Schippers (2008) *Inzet van lager opgeleiden op de Nederlandse arbeidsmarkt: werkgevers aan zet*. Tilburg: Organisatie voor Strategisch Arbeidsmarktonderzoek.

Economisch gedrag erven

Dohmen, Falk, Huffman en Sunde schrijven in een discussie-artikel voor het **Centre for Economic Policy Research** over het doorgeven van economisch relevante eigenschappen van ouders aan kinderen. Zij stellen dat deze eigenschappen van ouders aan kinderen kunnen worden doorgegeven door middel van genen en opvoeding. Dohmen *et al.* vinden aan de hand van enquête-uitkomsten een significante en robuuste relatie tussen de gedragingen van ouders en kinderen op het gebied van vertrouwen en risicobereidheid. Ook blijkt uit hun onderzoek dat moeders een sterkere invloed hebben dan vaders op het vertrouwen van het kind en dat enig kinderen risicoaverser zijn dan kinderen met broers of zussen. Of deze gedragingen door genen of opvoeding worden doorgegeven laten Dohmen *et al.* in het midden.

Dohmen, T., A. Falk, D. Huffman en U. Sunde (2008) *The intergenerational transmission of risk and trust attitudes*. CEPR discussion paper no. 6844.

Wereldeconomie

De **Verenigde Naties** berichten in hun *World economic situation and prospects 2008* over de status van de wereld. Na enkele jaren van robuuste economische groei staat de wereld nu voor een aantal uitdagingen, aldus de VN. Zij voorspellen voor 2008 een economische groei van 3,4 procent, een kleine verlaging ten opzichte van de 3,7 procent in 2007. De belangrijkste reden om het groeicijfer naar beneden bij te stellen is volgens de VN de afnemende groei in de Verenigde Staten. Volgens de VN wordt de afname in de economische groei in de VS vooral gedreven door de ineenstorting van de huizenmarkt. De VN waarschuwen daarnaast voor een mogelijke snelle depreciatie van de dollar en stellen dat overheden van verschillende landen samen moeten werken om voor een langzame depreciatie van de dollar te zorgen.

United Nations (2008) *World economic situation and prospects 2008*. New York: United Nations.

Islamitisch financieren

Verhoef, Azahaf en Bijkerk schrijven in een *Occasional Study* van **De Nederlandsche Bank** over islamitisch financieren. Wereldwijd groeit deze markt met ongeveer vijftien procent per jaar. Financiering volgens de regels van de islam verschilt wezenlijk van traditioneel financieren; zo is bijvoorbeeld het gebruik van rente verboden. Dit heeft tot gevolg dat islamitische hypotheekontstaan: de bank koopt een huis en verkoopt het huis op afbetaling door aan zijn cliënt. Omdat dit technisch gesproken geen hypotheek is, valt deze vorm van financieren niet onder de Wet financieel toezicht, zodat consumenten van islamitische hypotheekontstaan niet dezelfde consumentenbescherming genieten als de consumenten van traditionele hypotheekontstaan. Verhoef, Azahaf en Bijkerk zien echter voldoende aanknopingspunten om de Wet financieel toezicht aan te passen, zodat ook islamitisch financieren hieronder valt.

Verhoef, B., S. Azahaf en W. Bijkerk (2008) *Islamitisch financieren en toezicht: een verkennende analyse*. Amsterdam: De Nederlandsche Bank.

Biologische Producten

Bakker van het **Landbouw Economisch Instituut** stelt dat de vraag naar biologische producten in Nederland groter is dan het aanbod. De markt voor biologische producten groeide in de afgelopen vier jaar met gemiddeld twaalf procent. Bakker gaat ervan uit dat de vraag naar biologische producten de komende jaren ook sterker zal stijgen dan de totale vraag naar voedsel. Hierdoor ontstaan mogelijkheden voor producenten van biologische producten om hun productie uit te breiden. Bakker stelt dat juist Nederland als exportland in staat is om deze kansen te grijpen.

Bakker, J.H. (2008) *Ontwikkeling wereldwijde consumentenvraag biologische producten*. Den Haag: Landbouw Economisch Instituut.

Emancipatie

Cuelenaere, De Bruin en Chotkowski van **ECORYS** hebben de subsidieregeling emancipatieprojecten geëvalueerd. Met deze regeling zijn 170 projecten gesubsidieerd die tot doel hadden de emancipatie in de Nederlandse samenleving te versterken. Projecten hadden onder andere tot doel om vrouwen voor de arbeidsmarkt te activeren en de veiligheid van vrouwen te vergroten, bijvoorbeeld door het aanbieden van stages en vrouwen te stimuleren voor vrijwilligerswerk. Van de afgeronde projecten stellen Cuelenaere *et al.* dat het merendeel geslaagd is.

Cuelenaere, B., G. de Bruin en M. Chotkowski (2008) *Evaluatie projecten subsidieregeling emancipatiestudies*. Rotterdam: ECORYS.